

114521

Begrepsforvirring om krigs- og okkupasjonshistorien

Svar til professor, dr. phil. M. Skodvin fra Einar Syvertsen

Det er ikke slik at gamle viser blir som nye, bare ved å bli gjen tatt, endog ofte. Og det forandrer intet at De på nytt, som 'en «sensasjon», byr frem et gammelt tysk dokument i faksimile som ikke vedkommer saken. Hvem har nu påstått at det ikke hersket krigstilstand? La oss slå fast hva vi vet og mange andre vet, men som alle burde vite, at det er forskjell på krigstilstand de facto, den faktiske krigføring når våpnene taler, og krigstilstand de jure, da våpnene igjen tier, i påvente av den endelige fred. De skulle ikke undervurdere lesernes intelligens ved å gi beslektede begreper samme faktiske betydning. Det er dessuten unfair.

Jeg har fra gammelt av hørt ønske om å «bringe filosofien over på et like sikkert plan som naturvitenskapens». Jeg har dog følelsen av at De, når det gjelder historieforskningen, finner det om å gjøre å gå den motsatte vei, ved reminisenser fra filologiske spissfindigheter å frembringe ordkløveri for å forvirre begrepene.

Jeg ser det derfor nødvendig før vi går videre å slå fast begrepenes betydning, og derved hva denne debatt dreier seg om.

Det som alltid har vært gjeldende og i det etterfølgende blir fulgt konsekvent er at krigstilstand de facto, — i denne artikkel benevnt som «faktisk krigstilstand» — er situasjonen når kamp pågår og våpnene taler. Krigstilstand de jure, i denne artikkel bare benevnt «krigstilstand», er når kampen er slutt, og våpnene nedlagt i påvente av fredsslutning. Det er denne form for krigstilstand som er nevnt i Deres ubekreftede tyske avskrift.

Den avtale som Forsvarets Overkommando inngikk med den tyske overkommando i Trondheim 10. juni 1940, medførte en opphevelse av den faktiske krigstilstand og forpliktet forsvarssjefen med den norske forsvarsmakt, som han underskrev på vegne av, til ikke å gripe til våpen mot Tyskland eller dets allierte for krigens varighet. Krigstilstanden mellom Norge og Tyskland varte — såvidt jeg husker til 1949, da Norge ved sin tilslutning til NATO måtte avgi en ensidig er-

klæring om ikke å være i krigstilstand med Tyskland. Tilslutning til NATO var selvfølgelig betinget av at ikke medlemmene innbyrdes på forhånd var i krigstilstand med hverandre. Det var jo flere NATO-land som etter Tysklands kapitulasjon stod i samme stilling som Norge. F.eks. Tyskland selv.

Krigstilstanden kunne som sagt bare heves ved fredsslutning, og da dette bød på åpenbare fordeler, var den også ønskelig. 18. juni 1940 ble derfor følgende brev sendt okkupasjonsmakten:

«Til det tyske rikets Fører Adolf Hitler.

Stortingets presidentskap har idag for Reichskommissar Terboven fremsatt følgende forslag til midlertidig ordning av styret for Norge.

— — —
Det norske folk er beredt til å slutte fred med Tyskland hvis det tyske rikets Fører mener at tiden dertil er kommet.

Skjønt kampen i Norge naturligvis har vært for folk og land, så er dog krigen fra begge sider ført på en slik måte at disse sår kan leges.»

Undertegnet av: Magnus Nilsen, Gabriel Moseid, P. Thorsvik, Neri Valen, Ivar Lykke.

Ved statsakten på Akershus 1. februar 1942 uttalte Quisling bl. a. angående:

«Norges utenrikspolitiske stilling.

Her er det oppgaven for den nasjonale regjering å slutte fred med Tyskland.»

Vi hørte ikke så sjelden etter Tysklands kapitulasjon om fredskonferanser og stormaktsmøter, men noen fredsslutning ble det ikke, og er det ikke ennå. Hadde ikke opprettelsen av NATO gjort det nødvendig å finne en annen ordning med krigstilstandstilfellene, hadde krigstilstanden for alle parter muligens vært et faktum ennå. Norge var dog ikke med på noen av disse konferanser. Norge ble ikke oppfattet som krigførende.

Både presidentskapets fredsannmodning av 18. juni 1940 og Quislings uttalelse om fredsslutning som oppgave for den nasjonale regjering 1. februar 1942, gjaldt fredsslut-

ning på bakgrunn av kapitulasjonsavtalen av 10. juni 1940.

Nu et klart spørsmål, hr. professor: Vil De medvirke til at denne kapitulasjonsavtale nu blir fremlagt etter 30 års eksistens i det skjulte? Vel å merke okkupasjonsavtalen i original tilstand, det påstås at det ennu aldri har vært presentert i korrekt skikkelse, eller minst i oversettelse. Jeg spør om dette så uttrykkelig fordi jeg har fått den oppfatning at De helst vil unngå å drøfte dette for denne sak så sentrale dokument, Kapitulasjonsavtalen, denne regjeringsbefalte krigsavslutningsavtale etter kapitulasjonen i Trondheim 10. juni 1940.

Når en gjennom 25 år har henvendt seg i øst og vest og ikke mott hverken reaksjon eller svar, falt det naturlig for meg, når jeg først hadde truffet Dem hjemme, å nære et håp om at De med Deres autoritet ville bidra til at Den militære undersøkelseskommissjons innberetning også ble bragt for dagen.

Jeg har regnet med at De kjenner den og at De derfor sannsynligvis hittil har vært enig i at den sammen med kapitulasjonsavtalen burde forbli skjult.

Men som sagt: Kunne De nu tenke Dem å være villig å medvirke til at disse viktige dokumenter blir fremlagt?

Jeg skal på min side når som helst De ønsker, og avisen gir plass til det, presentere et temmelig overbevisende materiale. Alt logiske konsekvenser som fulgte i kapitulasjonsavtalens spor og som var de videre hendelsers absolutte forutsetning, også f.eks. som jeg antydte i mitt forrige innlegg, manipulasjoner med autentiske dokumenter. Jeg har nemlig under arbeidet med denne sak gjort den interessante oppdagelse at sannheten som regel bekreftes av sine logiske konsekvenser. Jeg har også supplerende materiale å tilby, men Deres forsøk på å skape begrepsforvirring har tatt for meget plass i denne artikkel, så det får komme siden.

Så var det dette med «Deres vitenskapelige bevis» til det jeg kalte

Fortsatt side 18, spalte 2.

Begrepsforvirring —

Fortsatt fra 2. side

«påtalemyndighetens historiever- sjon». Jeg skjønner det må en for- klaring til, skjönt De har reservert Dem mot det.

Det var denne del av kongens og regjeringens proklamasjon fra Tromsø 7/6 1940: «De (kongen og regjeringen) ville så langt det var gjørlig opprettholde det norske rikes selvstendige liv i fremmed land.» En avis i Nord-Norge som gjenga proklamasjonen hadde ved en trykkfeil fått «selvstendige liv» til å bli «selvstendighetskrig». Denne proklamasjon med denne «trykkfeil» var grunnlaget for rikssadvokatens rundskrivelse til alle landets dommere. (RMB nr. 2?) Det jeg kalte påtalemyndighetens «krigshistorie», som ikke hadde tid til å avvente Undersøkelsskommissjonens innberetning, ble da sålydende: «Fra de krigerske opera- sjoner tok til var Norge i krig med Tyskland. Den omstendighet at androppene etterhvert måtte ka- pitulere og hele området okkupert, avsluttet ikke krigen, som ble ført av Kongen og Regjeringen fra Lon- don. Dette var almindelig kjent.»

Kapitulasjonsavtalen nevnes ikke det hele tatt. Den lå vel forvart et

eller annet sted, og det var regnet med at den skulle forbli der.

I Undersøkelsskommissjonens innberetning (Instill. bil. II s. 114), står det: «Det var sommeren 1940 en ikke ualmindelig oppfatning at krigen mellom Norge og Tyskland egentlig opphørte 9. juni, og at nordmenn som fortsatte krigen var å betrakte som frivillige som ikke bant staten Norge.»

Kapitulasjonsavtalen var såvidt vites heller ikke bragt til Undersø- kelsskommissjonens kunnskap. Det er iallfall intet i innberetningen som røber det.

På grunnlag av den foran anførte påtalemyndighetens «versjon» ble de første saker ført for lagmanns- rett, hvor denne «versjon» med «trykkfeilen» ble brukt som doms- grunnlag. Det måtte være grunn til å tro at resultatet var blitt et an- net, hvis det var blitt kjent at på- standen var bygget på en «trykk- feil», enn mer hvis retten hadde fått kjennskap til at det også forelå en kapitulasjonsavtale som gjorde straffelovens §86 uanvendelig. Det var den «rettsoppjøret» var tenkt bygget på, etter at det hadde vist seg at Grunnlovens §97 ikke tillot lover med tilbakevirkende kraft. Str. 1. §86 gjelder forhold «under krig hvori Norge deltar», og at det var krig, det var det «trykkfeilen» og det skjulte kapitulasjonsdoku- ment som bestemte.

«Trykkfeilen» ble rettet etter et- par år, da en av de tiltalte gjorde oppmerksom på den. Men det es- sensielle var jo at domsgrunnlaget for de første saker var bygget på feilaktige premisser og det hele innbragt for Høyesterett hvor det skulle gis prejudikat for «landssvik- saker» overhodet. Høyesterett god- tok lagmannsrettens domsgrunner og ga prejudikatet som bindende for avgjørelsen av alle senere saker.

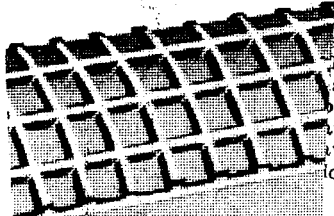
Det var denne påtalemyndighe- tens «historiever-sjon», og dens føl- ger for titusener mennesker i vårt land, jeg hele tiden har oppfattet Dem som utsett til å gi det «viten- skapelige bevis» for holdbarheten av.

om Linko vegg ill vegg i
leggførhandlere over hel

etters til etter malskisse av
ig som dekker alle gulv og
leitske fibre. Boucleteppe
genanser og 12 forske

klarasjoner som opplyse
lor kan De velge trygt, og

teppe for alle gul
enhver påkjenning - så

427

ig igjen!

000

